

2. 1. 2007

ID: 45434

Průměrný výdělek

Podkladem pro výpočet průměrného výdělku jsou především skutečně dosažené příjmy v rozhodném období. Teprve tehdy, kdyby výsledek mechanického výpočtu průměrného výdělku založeného na údajích daňového přiznání dostatečně nevystihoval specifické okolnosti individuálního případu, lze k těmto skutkovým okolnostem přihlídnout a zjištěný výsledek náležitě upravit ať již v kladném, nebo v záporném směru.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 21 Cdo 2933/2005, ze dne 10.10.2006)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce Z. H., zastoupeného advokátem, proti žalovanému U. N. s.r.o. zastoupenému advokátem, za účasti K., p., a.s., jako vedlejšího účastníka na straně žalovaného, o odškodnění pracovního úrazu, vedené u Okresního soudu ve Svitavách pod sp. zn. 7 C 358/2002, o dovolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 16. června 2005 č.j. 24 Co 148/2005-214, tak, že dovolání žalobce zamítl.

Z odůvodnění :

Žalobce se domáhal (žalobou změněnou se souhlasem soudu prvního stupně), aby mu žalovaný zaplatil na náhradu za ztížení společenského uplatnění 841.400,- Kč a na náhradě ušlého výdělku po skončení pracovní neschopnosti za období od 1.5.2000 do 30.4.2002 částku 307.490,- Kč s úroky z prodlení, které v žalobě specifikoval. Žalobu odůvodnil tím, že u žalovaného byl zaměstnán jako technolog a že dne 19.12.1998 utrpěl pracovní úraz. Po skončení pracovní neschopnosti, která trvala do 30.4.2000, pracovní poměr žalobce u žalovaného nadále trval, „žalobce však ze zdravotních důvodů nebyl schopen pracovat a žalovaný jej nechtěl zaměstnávat“. Protože se mu nepodařilo zajistit odpovídající zaměstnání, vyčíslil náhradu za ztrátu na výdělku tak, že od pravděpodobného výdělku 20.000,- Kč, jehož by dosáhl v prvním čtvrtletí roku 2000, odečetl částečný invalidní důchod a - jako „fiktivní mzdu“ - částku odpovídající třem čtvrtinám minimální mzdy. Kromě toho po žalované požadoval náhradu za ztížení společenského uplatnění odpovídající desetinásobku základního bodového ohodnocení ve výši 2.830 bodů (tj. 10 x 84.900,- Kč), po odečtení již vyplacených 7.600,- Kč.

Okresní soud ve Svitavách rozsudkem ze dne 11.9.2003 č.j. 7 C 358/2002-138, ve znění doplňujícího rozsudku ze dne 11.9.2003 č.j. 7 C 358/2002-141, žalovanému uložil, aby zaplatil žalobci 809.290,- Kč s úroky z prodlení, které ve výroku specifikoval, žalobu „ve zbývající části, tj. v částce 339.600,- Kč“ zamítl a rozhodl, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 44.165,- Kč „k rukám jeho zástupce“ a České republice na účet Okresního soudu ve Svitavách soudní poplatek ve výši 32.370,- Kč a náklady řízení ve výši 6.125,- Kč a že „vedlejší účastník a žalobce nemají vzájemně právo na náhradu nákladů tohoto řízení“. Při výpočtu náhrady za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti soud prvního stupně vycházel z pravděpodobného měsíčního hrubého výdělku žalobce ve výši 20.000,- Kč, který upravil podle nařízení vlády č. [464/2001](#) Sb. o 4,6% na částku 20.920,- Kč. Od takto zjištěného průměrného výdělku poté odečetl částečný invalidní důchod ve výši 4.339,- Kč od 1.5.2000, 4.491,- Kč od 1.12.2000 a 2.246,- Kč od 12.9.2001, a dovodil, že kromě částečného invalidního důchodu je třeba od pravděpodobného výdělku žalobce odpočítat i tři čtvrtiny minimální mzdy, „když žalovaný neodpovídá za to, že se žalobci nepodařilo zajistit odpovídající zaměstnání (rozsudek Nejvyššího soudu ČR 21 Cdo 2805/99)“. Námitku žalovaného a vedlejšího účastníka, že přiznání náhrady za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti brání příjem, který žalobce dosahoval mimo pracovní poměr z podnikatelské činnosti zahájené dne 16.10.1998, odmítl s odůvodněním, že „žalobce započal s podnikáním před pracovním úrazem, jednalo se o podnikání vykonávané ve volném čase žalobce, žalobce by podnikal ve svém volném čase (po zaměstnání) i nadále, naopak jeho příjmy z podnikání mohly být vyšší, kdyby neutrpěl pracovní úraz“. Z těchto důvodů soud prvního stupně při výpočtu náhrady za ztrátu na výdělku nepřihlédl k příjmům z podnikatelské činnosti, „když výsledku podnikatelské činnosti žalobce docílil zvýšeným úsilím ve svém volném čase“.

K odvolání žalovaného a vedlejšího účastníka Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 4.2.2004 č.j. 24 Co 381/2003-166 změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci částku 600.686,- Kč

s 10% úroky z prodlení z částky 98.886,- Kč od 1.1.2001 do zaplacení, ohledně zaplacení dalších 208.604,- Kč s úroky z prodlení žalobu zamítl, ve výroku o soudním poplatku změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalovaný je povinen zaplatit České republice na účet Okresního soudu ve Svitavách soudní poplatek 24.030,- Kč, a rozhodl, že žalobce i žalovaný jsou povinni zaplatit České republice na účet Okresního soudu ve Svitavách na náhradu nákladů řízení, každý 3.062,50 Kč, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně a že žalovaný a vedlejší účastník „jsou povinni společně a nerozdílně nahradit žalobci k rukám jeho zástupce náklady odvolacího řízení ve výši 9.571,20 Kč“. Odvolací soud se ztotožnil se závěrem soudu prvního stupně, že omezení žalobce v jeho osobním životě odůvodňují zvýšení odškodnění žalobce z titulu ztráty společenského uplatnění na šestnásobek“, neshledal však důvodným nárok na náhradu za ztrátu na výděлку po skončení pracovní neschopnosti za dobu od 1.1.2001 do 30.4.2002 ve výši 208.604,- Kč s úroky z prodlení. Dovodil, že vedle průměrného hrubého měsíčního výděлку ve výši 20.000,- Kč je třeba vycházet i z příjmu, jehož žalobce dosahoval z podnikatelské činnosti. Vzhledem k tomu, že za období od 7.10.1998 do 19.12.1998 tento příjem představoval částku 18.988,20 Kč, což odpovídá částce 7.800,- Kč měsíčně, činil podle názoru odvolacího soudu průměrný výdělek žalobce před vznikem škody 27.800,- Kč. Protože žalobce po skončení pracovní neschopnosti dosáhl v průběhu roku 2001 příjmu 1,024.558,- Kč (průměrně 85.379,80 Kč měsíčně) a v roce 2002 dosáhl zisku 1,006.968 Kč (průměrně 83.914,- Kč měsíčně), dospěl k závěru, že za rok 2001 a 2002 žalobci z titulu náhrady za ztrátu na výděлку škoda nevznikla, neboť jeho výdělek z podnikatelské činnosti převyšoval výdělek, kterého dosahoval i s připočtením zisku z tehdy vykonávané podnikatelské činnosti před pracovním úrazem.

K dovolání žalobce Nejvyšší soud České republiky rozsudkem ze dne 6.1.2005 č.j. 21 Cdo 1486/2004-194 rozsudek odvolacího soudu v zamítavém výroku zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Dovolací soud zdůraznil, že, začne-li zaměstnanec vykonávat po pracovním úrazu jako podnikatel - místo nebo vedle činnosti konané v pracovním poměru - soustavnou činnost vlastním jménem a na vlastní odpovědnost, představují jeho příjmy z podnikání rovněž výdělek po pracovním úrazu ve smyslu ustanovení § 195 odst.1 zák. práce, neboť i tyto příjmy mohou být ovlivněny tím, že pracovní schopnost zaměstnance byla následkem pracovního úrazu snížena (omezena). Ztrátou na výděлку ve smyslu ustanovení § 193 odst. 1 písm. a) zák. práce se proto rozumí nejen ztráta na mzdě (platu) pobírané z pracovního poměru, ale i ztráta na příjmu z výdělečné činnosti konané vlastním jménem a na vlastní odpovědnost zaměstnance. Při stanovení výše náhrady za ztrátu na výděлку je přitom třeba vycházet z průměrných výděľků dosahovaných ve všech pracovníprávních vztazích (resp. souběžné výdělečné činnosti), a to po dobu, po kterou by mohly trvat (§ 33 nařízení vlády č. 108/1994 Sb.), a - jak dovolací soud dále uvedl - je třeba mít na zřeteli, že způsob zjištění průměrného výděľku se liší v závislosti za tom, zda se jedná o stanovení průměrného výděľku zaměstnance v pracovním poměru, anebo zda jde o určení průměrného výděľku z činnosti konané vlastním jménem a na vlastní odpovědnost. Zatímco průměrný výdělek ze závislé činnosti se zjišťuje z hrubé mzdy zúčtované zaměstnanci k výplatě v rozhodném období, jímž je zpravidla kalendářní čtvrtletí předcházející dni vzniku nároku na náhradu za ztrátu na výděлку po skončení pracovní neschopnosti (§ 17 odst. 1 a 2 zákona č. 1/1992 Sb.), případně se namísto průměrného výděľku použije pravděpodobný výdělek (§ 17 odst. 4 zákona č. 1/1992 Sb.), jestliže zaměstnanec v rozhodném období odpracoval méně než 22 dnů nebo vůbec nepracoval (např. proto, že - tak jako žalobce v posuzované věci - byl v pracovní neschopnosti pro následky pracovního úrazu), vykonává-li poškozený zaměstnanec podnikatelskou činnost, nelze jeho příjmy dobře vyjádřit za jednotlivé měsíce, za něž mu přísluší náhrada za ztrátu na výděлку, a proto je třeba jeho „průměrný výdělek“ i „výdělek po pracovním úrazu“ určit jako průměrné výděľky, stanovené jednak ke dni, v němž zaměstnanci vznikl nárok na náhradu za ztrátu na výděлку po skončení pracovní neschopnosti, a dále - pokud se jedná o „výdělek po pracovním úrazu“ - jako průměrné výděľky za určité časové období, zpravidla za jeden rok. Takový průměrný výdělek - jak dále zdůraznil - ovšem nelze zjišťovat podle pracovníprávních předpisů, ale podle jiných předpisů, například „z okolností jednotlivého případu, zejména z daňového přiznání“ na základě ustanovení § 2 odst. 2 nařízení vlády č. 258/1995 Sb. Podle názoru dovolacího soudu proto odvolací soud vycházel ze správné úvahy, jestliže pro zjištění, zda žalobci vznikla počínaje dnem 1.5.2000 ztráta na výděлку po skončení pracovní neschopnosti, považoval kromě jiného za rozhodující zjištění průměrného výděľku, kterého žalobce dosahoval nejen v pracovním poměru, nýbrž i průměrného výděľku z činnosti konané vlastním jménem a na vlastní odpovědnost. Vytkl mu však, že náležitě neuvážil, že pro tento závěr mohou být významné jen výděľky (příjmy) dosažené v obou případech v rozhodném období „před vznikem škody“, a nikoliv průměrný výdělek zjištěný z příjmů dosažených za dobu od 7.10.1998 do 19.12.1998 před pracovním úrazem.

Krajský soud v Hradci Králové poté rozsudkem ze dne 16.6.2005 č.j. 24 Co 148/2005-214 potvrdil rozsudek soudu prvního stupně „v odvoláním dotčené části výroku I., již bylo žalovanému uloženo zaplatit žalobci 339.600,- Kč“, „v odvoláním dotčené části výroku I. o zaplacení dalších 208.604,- Kč“ s úroky z prodlení změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalobu „v uvedeném rozsahu“ zamítl, ve výroku o soudním poplatku změnil tento rozsudek tak, že žalovaný je povinen zaplatit České republice na účet Okresního soudu ve Svitavách soudní poplatek ve výši 25.480,- Kč, že účastníci jsou povinni zaplatit České republice na účet Okresního soudu ve Svitavách na náhradu nákladů řízení, každý 3.062,50 Kč, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně a

rozhodl, že žalovaný a vedlejší účastník „jsou povinni společně a nerozdílně nahradit žalobci k rukám jeho zástupce náklady odvolacího řízení v částce 28.474,30 Kč“. Odvolací soud opětovně přisvědčil závěru soudu prvního stupně, že „omezení žalobce v jeho osobním životě odůvodňují zvýšení odškodnění žalobce z titulu ztráty společenského uplatnění na šestinásobek“. Při posuzování opodstatněnosti odvoláním dotčené části uplatněného nároku na náhradu za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti za dobu od 1.1.2001 do 30.4.2002 ve výši 208.604,- Kč pak vycházel ze zjištění, že žalobce ze svého zaměstnání by v kalendářním čtvrtletí předcházejícím dni vzniku škody (1.5.2000) dosáhl pravděpodobného hrubého měsíčního výdělku 20.000,- Kč a že ze své podnikatelské činnosti ke dni 1.5.2000 - podle údajů obsažených v daňovém přiznání za rok 2000 - dosahoval hrubého měsíčního výdělku 10.992,80 Kč; po sečtení obou výdělků tedy průměrný výdělek žalobce před vznikem škody činil 30.992,80 Kč. Po skončení pracovní neschopnosti pak žalobce v průběhu roku 2001 dosáhl ze své podnikatelské činnosti zisku 1,024.558,- Kč (tj. 85.375,80 Kč měsíčně) a v roce 2002 zisku 1,000.968,- Kč (tj. 83.914,- Kč měsíčně), obojí bez poskytnutého částečného invalidního důchodu. Z uvedeného je tedy podle názoru odvolacího soudu zřejmé, že „za rok 2001 a 2002 žalobci z titulu ztráty na výdělků po skončení pracovní neschopnosti škoda nevznikla, neboť jeho výdělek (zisk) z podnikatelské činnosti převyšoval výdělek, kterého i s připočtením zisku z tehdy vykonávané podnikatelské činnosti dosahoval před vznikem škody (1.5.2000)“, a že proto žaloba v tomto směru není důvodná; ke stejnému závěru by soud dospěl i tehdy, kdyby při určování výdělku před vznikem škody v souladu s tvrzením žalobce vycházel z daňového přiznání za rok 1999, neboť pak by průměrný měsíční výdělek žalobce z podnikatelské činnosti (při ročním zisku 95.187,80 Kč) činil jen 7.932,30, a tudíž výdělek před vznikem škody (po přičtení pravděpodobného výdělku) toliko 27.932,30 Kč. K námitce žalobce, že nebýt pracovního úrazu, mohl ze své podnikatelské činnosti v roce 1999 dosahovat vyššího příjmu (alespoň takového jako v letech 2001 a 2002), odvolací soud uvedl, že „s ohledem na specifické okolnosti individuálního případu lze výsledky výpočtu průměrného výdělku založeného na údajích daňového přiznání následně upravovat pouze tehdy, vyjdou-li najevo konkrétní skutečnosti odůvodňující vysoké rozdíly ve výši příjmů z podnikatelské činnosti za jednotlivé roky, v jejichž důsledku by výpočet průměrného výdělku založený toliko na údajích daňového přiznání, neodpovídal obvyklému příjmu dosahovanému poškozeným zaměstnancem z jeho podnikatelské činnosti“. V posuzovaném případě však podle jeho názoru „k takovým rozdílům v příjmech v rozhodném období u žalobce nedochází, naopak příjmy žalobce z podnikatelské činnosti postupně vzrůstaly a v letech 2001 a 2002, za něž je uplatňován nárok na náhradu za ztrátu na výdělků evidentně převyšovaly příjmy, jichž žalobce dosahoval, a to i s přihlédnutím k pravděpodobnému výdělků ze zaměstnání před vznikem škody“.

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu (do jeho měnícího výroku o věci samé) podal žalobce dovolání z důvodů uvedených v ustanovení § 241a odst. 1 písm. b) a § 241a odst. 3 o.s.ř. V první řadě namítal, že při určování výdělku před vznikem škody (1.5.2000) bylo třeba vycházet z jeho příjmů z podnikání za rok 1999, který předchází vzniku škody, protože z daňového přiznání za rok 2000 nelze určit, jaké příjmy byly dosaženy před vznikem škody a jaké po vzniku škody. Dále vyjádřil přesvědčení, že odvolací soud měl v této souvislosti přihlédnout k tomu, že žalobce byl po celý rok 1999 v pracovní neschopnosti v důsledku těžkého pracovního úrazu, po část roku byl hospitalizován, podroboval se rehabilitaci a podnikání se tudíž věnovat nemohl. Dovožoval, že zdravotní omezení poškozeného zaměstnance je základní podmínkou odpovědnosti za škodu jen pro období po vzniku škody, „zatímco při posuzování příjmů před vznikem škody se logicky vychází z toho, že jde o příjmy, kterých zaměstnanec dosahoval před postižením, které je následkem pracovního úrazu, tedy za stavu plného zdraví“. V případě žalobce však tomu tak není, dokonce v tomto období (rok 1999) - jak vyplývá z výše uvedeného - bylo jeho postižení nejtěžší, a proto podle jeho názoru „nelze považovat za spravedlivé, aby za základ pro určení průměrného výdělku byly brány příjmy, kterých žalobce dosahoval v období, kdy plně pracovat nemohl“. Tato skutečnost je podle něj „specifickou okolností individuálního případu“, která odůvodňuje, aby výpočet průměrného výdělku před vznikem škody určený výpočtem z příjmů podle daňového přiznání byl upraven. Výdělek před vznikem škody tudíž měl být stanoven „s přihlédnutím k tomu, jak se podnikání žalobce později rozvíjelo“, a k tomu měly být případně provedeny důkazy k ověření tvrzení žalobce přednesenému při jednání odvolacího soudu dne 15.6.2005 o tom, že „měl nasmlouvány zakázky, které měly být realizovány v roce 1999 (jejich realizace by podstatně zvýšila příjmy žalobce) a které nemohl provést z důvodu omezení vyplývajících z pracovní neschopnosti“. Žalobce navrhl, aby dovolací soud rozsudek odvolacího soudu „v napadeném rozsahu“ zrušil a aby věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný navrhl, aby dovolání bylo zamítnuto, neboť ohledně tvrzení žalobce, že by v rozhodném období, nebýt jeho pracovní neschopnosti, dosahoval vyšších výdělků, je třeba přisvědčit úvaze odvolacího soudu, že při postupně vzrůstajících příjmech žalobce z podnikatelské činnosti (a jejich kulminaci v letech 2001 a 2002) „nelze předpokládat, že by v rozhodném období žalobce dosahoval takových příjmů, které by vedly k závěru, že za období let 2001 a 2002 vznikla žalobci z titulu ztráty na výdělků škoda“.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1

o.s.ř. a že jde o rozsudek, proti kterému je podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) o.s.ř. dovolání přípustné, přezkoumal napadený rozsudek ve smyslu ustanovení § 242 o.s.ř. bez nařízení jednání (§ 243a odst. 1 věta první o.s.ř.) a dospěl k závěru, že dovolání není opodstatněné.

Jak dovolací soud uvedl již ve svém předchozím rozsudku ze dne ze dne 6.1.2005 č.j. 21 Cdo 1486/2004-194, škoda, která vzniká následkem pracovního úrazu, spočívá též ve ztrátě na výdělků po skončení pracovní neschopnosti (při uznání plné invalidity nebo částečné invalidity). Ke ztrátě na výdělků dochází proto, že pracovní schopnost zaměstnance byla následkem pracovního úrazu snížena (omezena) nebo zanikla, a účelem náhrady za ztrátu na tomto výdělků je poskytnout přiměřené odškodnění zaměstnanci, který není schopen pro své zdravotní postižení způsobené pracovním úrazem dosahovat takový výdělek, jaký měl před poškozením. Škoda spočívající ve ztrátě na výdělků je majetkovou újmou, která se stanoví ve výši rozdílu mezi průměrným výdělkem zaměstnance před vznikem škody a výdělkem po poškození, k němuž je třeba připočítat případný plný invalidní nebo částečný invalidní důchod poskytovaný z téhož důvodu; tímto způsobem jsou vyjádřeny snížení (omezení) nebo ztráta pracovní způsobilosti poškozeného a jeho neschopnost dosahovat pro následky pracovního úrazu stejný výdělek jako před poškozením (srov. § 195 odst. 1 zák. práce).

Výdělek po pracovním úrazu ve smyslu ustanovení § 195 odst. 1 zák. práce představují rovněž příjmy z podnikání poškozeného zaměstnance, protože i tyto příjmy mohou být ovlivněny tím, že pracovní schopnost zaměstnance byla následkem pracovního úrazu snížena (omezena) a že tedy zaměstnanec není schopen při svém podnikání dosahovat pro své zdravotní postižení způsobené pracovním úrazem takové příjmy, které by odpovídaly výdělků, jenž měl před poškozením. Ztrátou na výdělků ve smyslu ustanovení § 193 odst. 1 písm. a) zák. práce se proto rozumí nejen ztráta na mzdě (platu) pobírané z pracovního poměru, ale i ztráta na odměně z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr a ztráta na příjmu z výdělečné činnosti konané vlastním jménem a na vlastní odpovědnost zaměstnance (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 12.3.1997 sp. zn. 3 Cdon 953/96, uveřejněný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek roč. 1998, pod č. 7). Má-li zaměstnanec souběžně více pracovních poměrů, anebo vykonává-li vedle pracovního poměru rovněž činnost konanou vlastním jménem a na vlastní odpovědnost, je třeba při stanovení výše náhrady za ztrátu na výdělků vycházet z průměrných výdělků dosahovaných ve všech těchto pracovníprávních vztazích, a to po dobu, po kterou by mohly trvat (srov. § 33 nařízení vlády č. [108/1994](#) Sb.), a musí být přihlédnuto také k příjmům souběžné výdělečné činnosti.

Bylo-li tedy v posuzovaném případě soudy zjištěno, že žalobce po pracovním úrazu - kromě toho, že byl zaměstnán u žalovaného (pro následky pracovního úrazu však byl v pracovní neschopnosti) - vykonával soustavnou výdělečnou činnost vlastním jménem a na vlastní odpovědnost, odvolací soud při úvaze, zda žalobci vznikl nárok na náhradu za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti za dobu od 1.5.2000 do 20.4.2002 (kdy pracovní poměr mezi účastníky skončil), důvodně považoval kromě jiného za rozhodující zjištění nejen průměrného (pravděpodobného) výdělků, kterého žalobce dosahoval (by dosáhl) v pracovním poměru, nýbrž i průměrného výdělků z jeho podnikatelské činnosti. Průměrný výdělek žalobce dosažený na základě živnostenského oprávnění jak před vznikem škody, tak po pracovním úrazu, odvolací soud v souladu s právním názorem, který dovolací soud rovněž vyslovil ve svém rozsudku ze dne 6.1.2005 č.j. 21 Cdo 1486/2004-194, zjišťoval na základě ustanovení § 2 odst. 2 nařízení vlády č. [258/1995](#) Sb.

Žalobce v dovolání namítá, že při určování jeho průměrného výdělků z podnikatelské činnosti před vznikem škody (tj. před 1.5.2000) měl odvolací soud jednak „vycházet z jeho příjmů z podnikání za rok 1999“ a jednak měl přihlédnout k tomu, že po celý rok 1999 byl pro následky pracovního úrazu v pracovní neschopnosti a že „z důvodu omezení vyplývajících z pracovní neschopnosti“ nemohl provést „nasmlouvané“ zakázky, jejichž realizace „by podstatně zvýšila jeho příjmy“.

I když žalobce v dovolání uvedl, že kromě dovolacího důvodu uvedeného v ustanovení § 241a odst. 2 písm. b) o.s.ř. uplatňuje též dovolací důvod podle ustanovení § 241a odst. 3 o.s.ř., nepředstavují uvedené námítky nesouhlas se skutkovými zjištěními, z nichž odvolací soud vychází, nýbrž toliko kritiku právního posouzení věci odvolacím soudem. Dovolatel především polemizuje s tím, ke kterým skutkovým okolnostem odvolací soud při stanovení průměrného výdělků žalobce přihlížel a jak je hodnotil; vytýká tedy odvolacímu soudu, že nesprávně vyložil podmínky obecně vyjádřené v hypotéze právní normy a v důsledku toho nesprávně aplikoval vlastní pravidlo chování stanovené její dispozicí. Protože soud každý procesní úkon účastníka řízení (tedy i vymezení dovolacího důvodu) posuzuje podle jeho obsahu, i když byl nesprávně označen (srov. ustanovení § 41 odst. 2 o.s.ř.), přezkoumal dovolací soud napadený rozsudek odvolacího soudu pouze z hlediska dovolacího důvodu podle ustanovení § 241a odst. 2 písm. b) o.s.ř.

Podle ustanovení § 2 odst. 1 nařízení vlády č. [258/1995](#) Sb., kterým se provádí občanský zákoník, se průměrným výdělkem rozumí průměrný výdělek zjišťovaný podle zvláštního zákona pro pracovníprávní účely. Podle ustanovení §

2 odst. 2 cit. nařízení, nelze-li průměrný výdělek určit podle odstavce 1, vychází se při jeho určení z okolností jednotlivého případu, zejména z daňového přiznání.

Ustanovení § 2 odst. 2 cit. nařízení, které rámcově stanoví způsob určení průměrného výdělku, nelze-li jej určit podle pracovněprávních předpisů (zákoníku práce či zákona č. 1/1992 Sb.), patří k právním normám s relativně neurčitou (abstraktní) hypotézou, tj. k právním normám, jejichž hypotéza není stanovena přímo právním předpisem, ale závisí v každém konkrétní případě na úvaze soudu. Uvedené ustanovení tak přenechává soudu, aby v každém jednotlivém případě sám vymezil hypotézu právní normy ze širokého, předem neomezeného okruhu okolností, tedy aby sám podle svého uvážení posoudil, jaké „okolnosti jednotlivého případu“ jsou v konkrétní posuzované věci pro stanovení průměrného výdělku významné (relevantní), přičemž – jak ze zmíněného ustanovení vyplývá – podkladem výpočtu průměrného výdělku jsou především skutečně dosažené příjmy v rozhodném období, jejichž výše je zjistitelná „zejména z daňového přiznání“. Teprve tehdy, kdyby výsledek mechanického výpočtu průměrného výdělku založeného na údajích daňového přiznání dostatečně nevystihoval specifické okolnosti individuálního případu, lze k těmto skutkovým okolnostem přihlídnout a zjištěný výsledek náležitě upravit ať již v kladném, nebo v záporném směru.

V posuzovaném případě odvolací soud – jak vyplývá z obsahu spisu i odůvodnění napadeného rozsudku – k okolnostem významným pro určení průměrného výdělku z podnikání žalobce před vznikem škody (tj. před 1.5.2000) náležitě přihlédl. V souladu se zákonem vycházel zejména z údajů obsažených v daňovém přiznání žalobce za rok 2000 a přihlédl též k údajům obsaženým v jeho daňovém přiznání za rok 1999. Neopomenul ani zhodnotit, zda tvrzení žalobce o tom, že, nebýt pracovního úrazu, mohl ze své podnikatelské činnosti v roce 1999 dosahovat vyššího příjmu (alespoň takového jako v letech 2001 a 2002), nepředstavuje takovou „specifickou okolnost individuálního případu“, v jejímž důsledku „by výpočet průměrného výdělku založený toliko na údajích daňového přiznání, neodpovídal obvyklému příjmu dosahovanému poškozeným zaměstnancem z jeho podnikatelské činnosti“. S přihlédnutím k tomu, že „příjmy žalobce z podnikatelské činnosti postupně vzrůstaly“, odvolací soud důvodně nepovažoval tvrzení žalobce o možných vyšších příjmech v roce 1999, založené na pouhé domněnce realizace „nasmlouvaných“ zakázek, která „by podstatně zvýšila jeho příjmy“, aniž by žalobce v tomto směru uvedl konkrétní skutečnosti a označil konkrétní důkazy k jejich prokázání, za „specifickou okolnost“ daného případu odůvodňující úpravu výsledku mechanického výpočtu průměrného výdělku založeného na údajích daňového přiznání. Při tendenci „postupně vzrůstajících“ příjmů žalobce v letech 1998 až 2002 ostatně ani nelze předpokládat, že by tvrzené možné vyšší příjmy z „nasmlouvaných“ zakázek v roce 1999 převyšovaly více než desetinásobně vyšší příjmy dosažené žalobcem v letech 2001 a 2002, za něž je uplatňován nárok na náhradu za ztrátu na výdělků.

Protože žalobce, kromě obecných tvrzení, ani v dovolání neuvádí konkrétně jak by měl být (v kladném směru) upraven jeho průměrný výdělek zjištěný z údajů daňového přiznání za rok 1999 a z jakých konkrétních skutečností by měl tento výpočet vycházet, jsou skutkové okolnosti uvažované odvolacím soudem – s ohledem na okolnosti daného případu, vyplývající z obsahu spisu a které byly odvolacímu soudu známy v době jeho rozhodování – úplné a přes námítky dovolatele poskytují náležitý podklad pro výpočet průměrného výdělku žalobce dosaženého na základě jeho podnikatelské činnosti před vznikem škody.

Z uvedeného vyplývá, že rozsudek odvolacího soudu je z hlediska uplatněného dovolacího důvodu správný. Protože nebylo zjištěno, že by byl postížen některou z vad uvedených v ustanovení § 229 odst.1 o.s.ř., § 229 odst. 2 písm. a) a b) o.s.ř. nebo v § 229 odst. 3 o.s.ř. anebo jinou vadou, která by mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, Nejvyšší soud České republiky dovolání žalobce podle ustanovení § 243b odst. 2 části věty před středníkem o.s.ř. zamítl.

© EPRAVO.CZ – Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Dražba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Insolvenční řízení a náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Společenství vlastníků jednotek](#)
- [Společný nájem bytu manžely \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)

- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zemědělská půda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o zápůjčce, insolvence](#)
- [Promlčení a ochrana spotřebitele](#)
- [Pozůstalost](#)
- [Pozůstalost](#)
- [Nezbytná cesta](#)